

Datum
2026-01-07

Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se
li.fjr@regeringskansliet.se

Yttrande över samråd om förslag till ny fiskelag, dnr LI2025/01477

Sammanfattande bedömning

Rämshyttans fiskevårdsområdesförening avstyrker att det föreliggande förslaget till ny fiskelag (SOU 2025:89) läggs till grund för en helt ny fiskelagstiftning. Vår bedömning är att förslaget i huvudsak inte innebär sådana faktiska förbättringar att en total omarbetning av fiskelagen är motiverad. De ändringar som bedöms nödvändiga kan i stället införas genom riktade justeringar i nuvarande fiskelag.

Utredningens förslag präglas av tre övergripande problem som återkommer genomgående i lagtexten:

1. Onödig systemförändring och ökad komplexitet

Förslaget innebär en omfattande omstrukturering av fiskelagstiftningen utan att detta leder till ökad tydlighet eller förbättrad tillämpbarhet. Tvärtom riskerar lagstiftningen att bli mer svåröverskådlig, mer detaljreglerande och mindre rättssäker än dagens ordning.¹

2. Försvagning av den enskilda fiskerätten till förmån för fri och statlig fiskerätt

På flera punkter ges den fria fiskerätten företräde framför enskild fiskerätt, trots att fisket i huvudsak bedrivs med stöd av enskild rätt och utgör en civilrättsligt skyddad

¹ Om man ser på oöverskådligheten och rörligheten så har vi exempelvis förslaget i 3 kap 5 § som anger att man med stöd av frifiskerätt bara får fiska utan fiskeredskap i enskilt vatten i havet från Skånes västkust till norska gränsen. Att man försöker reglera ostronfisket torde vara syftet, men varför då inte bara ange regler för ostronfisket och då bara behålla andra stycket i paragrafen, d v s ”Fiske utan redskap efter ostron får inte ske inom 200 meter från fastlandet eller ö som är minst 100 meter lång” eller ännu enklare ”Fiske utan redskap efter ostron får bara ske i allmänt vattenområde” eftersom paragrafen avser fiske på allmänt vatten.

Datum
2026-01-07

nyttjanderätt. Detta riskerar att undergräva såväl äganderätten som förutsättningarna för långsiktig fiskevård, yrkesfiske och fisketurism i stora delar av landet.

3. Terminologiska och administrativa förändringar utan påvisat mervärde

Förslaget innehåller flera ändringar av etablerade begrepp och strukturer – såsom införandet av begreppet *fiskevakt* i stället för *fisketillsynsperson* – utan att någon materiell förbättring eller effektiviseringsvinst har visats. Dessa förändringar riskerar i stället att medföra betydande kostnader, praktiska problem och rättsosäkerhet.

Mot denna bakgrund anser Rämshyttans fiskevårdsområdesförening att nuvarande fiskelag i huvudsak bör behållas och kompletteras med de delar av utredningen som är välmotiverade och funktionella. Därutöver bör straffbestämmelserna i fiskelagstiftningen ses över och harmoniseras med jaktlagstiftningens straffnivåer, för att säkerställa ett likvärdigt skydd för fiskbestånd, fiskerätt och rättsordningens legitimitet.

Förslaget till fiskelag

1 kap 5 §

I första stycket anges att bestämmelser är tillämpliga i fråga om verksamheter som syftar till att fånga eller döda fritt levande fisk.

I andra stycket så tillägger man ”skörda”, vilket kopplas till marina frågor. Skörda bör även vara med i första stycket då man även i limniska vatten (sötvatten) kan komma att skörda organismer som faller under definitionen av fisk.

1 kap 9 Definitioner

Allmänt

Det kan komma att föranleda problem om man hänvisar definitioner till annan lagstiftning. Definitionerna bör finnas i nya fiskelagen för att förenkla samt hindra framtida problem.

Statligt förvaltade sötvattensområden

Den föreslagna definitionen av *statligt förvaltade sötvattensområden* motsvarar i huvudsak dagens ordning, där Havs- och vattenmyndigheten har föreskriftsrätt i de fem stora sjöarna samt i tillrinnande vattendrag upp till första definitiva vandringshindret. Samtidigt innebär den valda definitionstekniken att områdets geografiska omfattning i praktiken blir rörlig och kan komma att förändras över tid, utan uttryckligt nytt lagstiftningsbeslut.

I vattendrag där naturliga vandringshinder saknas innebär den pågående och planerade miljöanpassningen av vattenkraften, liksom framtida utrivning eller anpassning av andra dammar och hinder, att gränsen för vad som utgör statligt förvaltade sötvattensområden

Datum
2026-01-07

successivt kan förskjutas uppströms. På sikt finns därmed en uppenbar risk för att mycket stora delar av inlandets sötvatten – i praktiken majoriteten av landets vattendrag och tillhörande sjöar – kommer att omfattas av statlig förvaltning, trots att detta inte synes vara utredningens uttryckliga avsikt.

Den föreslagna definitionen ger även upphov till betydande tolkningssvårigheter. Det är exempelvis oklart om begreppet *vattendrag* ska anses omfatta endast strömmande vatten upp till dess att vattendraget övergår i lugnvatten som kan klassificeras som sjö, eller om den statliga förvaltningen även avses omfatta uppströms belägna sjöar och tjärnar i samma vattensystem. Avsaknaden av en tydlig och entydig avgränsning riskerar att leda till varierande tillämpning mellan olika län och myndigheter.

Denna otydlighet är särskilt problematisk mot bakgrund av de långtgående konsekvenser definitionen kan få för den enskilda fiskerätten, som utgör en civilrättsligt skyddad rättighet med grundlagsskydd genom egendomsskyddet i 2 kap. regeringsformen. En ordning där omfattningen av statlig förvaltning successivt kan utvidgas genom förändrade fysiska förhållanden i vattenmiljön, snarare än genom uttryckliga lagstiftningsbeslut, strider mot grundläggande krav på förutsebarhet och rättssäkerhet.

Mot denna bakgrund bör definitionen av statligt förvaltade sötvattensområden göras statisk, tydlig och rättssäker. Detta kan exempelvis ske genom att:

- avgränsa områdena till de vatten som omfattades av statlig förvaltning vid en viss fastställd tidpunkt, exempelvis före inledandet av den nationella planen för omprövning av vattenkraften (NAP), eller
- ange att de statligt förvaltade sötvattensområdena begränsas till vattendragens mynningspunkter i de fem stora sjöarna respektive i havet, uttryckta genom fasta koordinater.

En sådan lösning skulle säkerställa att förändringar i den statliga förvaltningens geografiska omfattning endast kan ske genom medvetna och demokratiskt förankrade lagstiftningsbeslut, och inte som en indirekt följd av miljöåtgärder eller förändrade hydrologiska förhållanden.

Saknade definitioner

Handredskapsfiske

I definitionerna bör även en definition av *Handredskapsfiske* införas. Detta då man senare i lagstiftningen på flera ställen får definiera att fiske med handredskap inte omfattar fiske som kräver båt eller är angeldonsliknande. Införs definitionen här kan man justera och förenkla förslagen till exempel paragraf 3 kap 13 §.

Definition av handredskapsfiske införas. I denna definition bör man även tala om hur många spön som får användas då det hela annars blir otydligt. Två spön kan föras från hand, men inte fler. Därför bör man begränsa definitionen till två handredskap och fisket får inte kräva användning av båt. Därför bör handredskapsfiske definieras som: **”Med handredskapsfiske avses fiske med maximalt två handredskap och fiskemetoden som sådan får inte kräva användning av båt eller vara angeldonsliknande. Fiskeredskapen ska föras från hand eller vara inom räckhåll från den fiskande.”**

Datum
2026-01-07

2 kap 9 §: Avstyrks

Paragrafen innebär att den som fiskar med stöd av en upplåten fiskerätt begränsas till samma antal redskap som är tillåtet vid fiske med stöd av frifiskerätt, i havet och i statligt förvaltade sötvattensområden. Denna begränsning innebär en direkt inskränkning i äganderätten och fiskerättsinnehavarens kontroll över upplåten fiskerätt, eftersom den hindrar rättighetshavaren att själva avgöra hur fisket ska bedrivas inom de ramar som nuvarande avtal och regler medger.

Begränsningen synes särskilt problematisk då upplåten fiskerätt ofta baseras på ekonomiska avtal, turistfiske eller annan verksamhet där antalet redskap är en central del av nyttjandet. Att tvinga fram samma redskapsbegränsning som för frifiskerätt skapar en oskälig inblandning från staten i upplåten rätt, utan att någon tydlig samhällsnytta eller ekologisk grund för denna särskilda begränsning framgår.

Vidare riskerar bestämmelsen att underminera den lokala förvaltningen och avtalsbaserade fisket. Upplåten fiskerätt är ett verktyg för att förvalta fiskbestånd och skapa ekonomiskt underlag för fiskevårdsområden och fiskerättsägare. En statlig påtvingad standardisering av redskapsanvändning för alla upplåtna fiskerätter, som inte motsvaras av samma krav på yrkesmässigt fiske eller andra reglerade grupper, riskerar att urholka den enskilda fiskerättens värde och förvaltningens flexibilitet.

Mot bakgrund av ovanstående bedömning bör 9 § avstyrkas i sin nuvarande form, och i stället övervägas lösningar som respekterar äganderätten och upplåten fiskerätts ekonomiska och ekologiska förutsättningar, utan att nödvändigtvis harmonisera redskapsbegränsningarna med frifiskerättens regler. Man bör även kunna anse att syftet med paragrafen är uppfyllt genom vanskötselparagrafen.

3 kap 3 § och 6 §

Överlag är det fria handredskapsfisket negativt då det blir en statligt subventionerad konkurrent till de enskilda fiskevattnen. Denna konkurrens påverkar inte enbart fiskerättsägarna negativt, utan det utgör en dragningskraft för turismfiske som minskar flödet av turister till övriga delar av Sverige, särskilt de nordliga två tredjedelarna av riket där enbart Storsjön i Jämtland har allmänt vatten och frifiskerätt. På detta sätt minskas underlaget för utkomster av turism i en stor del av landet. Mot bakgrund av detta bör staten ålägga länsstyrelserna att bilda fiskevårdsområdesföreningar i de stora sjöarna. Dessa föreningar ska då även få förvalta det fria handredskapsfisket på enskilt vatten och sälja fiskekort för detta fiske. Staten kan genom länsfiskekonsulenterna få båtnadstal motsvarande det fria handredskapsfisket att bevaka i dessa nybildade fiskevårdsområden.

Så med ovanstående sagt tillstyrks att enbart handredskap ska få användas vid fiske med stöd av frifiskerätt. Detta för att minska belastningen på de enskilda vattnen och konkurrensen med fiskerättsägarnas fiske. Detta minskar då också konkurrensen mot övriga fiskevattnen i landet genom att enskilda, som inte fiskar med stöd av enskild rätt, kan försörja sitt fiske med mängdfångande redskap i statligt subventionerat fiske.

Datum
2026-01-07

3 kap 7 §: Avstyrks

Att reglera direkta fiskeregler i fiskelagen känns märkligt. En bättre ordning är den idag som anger huvuddragen i reglerna för fisket i havet och de stora sjöarna i en bilaga till lagen. Det gör det hela mer översiktligt.

3 kap 13 §: Avstyrks

Paragrafen är onödig om nedan föreslagna ändringar görs.

Under kommentarerna till 1 kap 9 § anges att det saknas en definition av *hundredskapsfiske*. En sådan definition under det avsnittet gör denna paragraf onödig och förenklar lagtexten.

4 kap 1 §: Avstyrks

Första stycket avstyrks.

Att lagfästa att den som fiskar ska visa hänsyn till andra som vistas i området gör att fisket hamnar i underläge gentemot andra intressen, t ex verksamheter som bedrivs med stöd av allemansrätten. Fisket är till lejonparten bedrivet med stöd av enskild rätt och bör således ha företräde framför flertalet andra intressen. Att således lagstadga detta, vilket i praktiken innebär att fisket, trots att det är en enskild rättighet och även kan bedrivas i näringsverksamhet, kommer att behöva flytta på sig när andra är i området och vill begagna vattnet. Här kan en yrkesfiskare eller fiskerättsägare bli tvungen att avstå från att sträcka ut redskap för att någon vill bada eller åka båt på platsen.

Istället vore det rimligt att i miljöbalkens allmänna hänsynsregler införa krav på att den som bedriver verksamhet med stöd av allemansrätten ska visa hänsyn till de som bedriver verksamhet med stöd av enskild rätt, t ex jakt och fiske.

4 kap 7 §: Bör nyanseras

Den föreslagna bestämmelsen utgår från att användning av annans strand och vattenområde endast är tillåten om det kan ske utan olägenhet för strandens innehavare. Detta krav är emellertid relativt och kan förändras över tid beroende på hur stranden används. En fiskeplats som under lång tid nyttjats utan konflikt kan plötsligt anses innebära en "olägenhet" om strandens användningsområde ändras, exempelvis genom ny bebyggelse eller ny näringsverksamhet. Konsekvensen blir att etablerade fiskeplatser riskerar att trängas undan av senare tillkomna intressen.

Här saknas ett grundläggande mått av ömsesidighet och hänsyn till hävd och långvarigt bruk. En rimligare ordning vore att slå fast att nya fiskeplatser inte får medföra olägenhet för strandens innehavare, men att fiskeplatser som använts sedan lång tid tillbaka – särskilt när fisket bedrivs med stöd av enskild rätt – ska anses ha företräde framför senare förändringar i strandens användning. Detta ligger i linje med allmänna rättsprinciper om förutsebarhet, rättssäkerhet och skydd för etablerade nyttjanderätter.

Datum
2026-01-07

Mot denna bakgrund framstår den andra meningen i bestämmelsen som särskilt problematisk. Där ges yrkesfiskare som bedriver fiske med stöd av fri fiskerätt ett långtgående undantag från kravet att undvika olägenhet, under förutsättning att ersättning betalas för skada och intrång. Det är svårt att se varför just denna kategori fiskare ska ges ett starkare rättsligt skydd än yrkesfiskare eller andra fiskerättshavare som bedriver fiske med stöd av enskild rätt. Tvärtom borde det vara den enskilda fiskerätten – som utgör en civilrättsligt skyddad rättighet – som tillmäts störst vikt.

Den nuvarande utformningen innebär att fiskerättens styrka inte avgörs av rättighetens karaktär eller historiska förankring, utan av om fisket omfattas av fri fiskerätt eller inte. Detta är principiellt felaktigt och riskerar att undergräva respekten för enskilda fiskerätter samt försvåra långsiktigt och hållbart yrkesfiske.

Mot denna bakgrund bör skrivningen om fri fiskerätt strykas. Bestämmelsen bör i stället utformas teknik- och rättighetsneutralt, med tydlig hänsyn till långvarigt bruk och till fiskets bedrivande med stöd av enskild rätt. På så sätt kan en mer balanserad och rättssäker avvägning uppnås mellan fiskets behov och strandägarens intressen.

4 kap 8 §: Bör justeras

Fiskådran bör ensas med reglerna som gäller för Torne älv och således utgöra en tredjedel av vattendragets bredd. Detta då många anordningar byggs i mycket små vattendrag och där kan en sjättedel bli mycket smalt.

7 kap 6 §: Bör ändras

Det bör justeras så att punkten 2 blir obligatoriskt. Idag är det en självklarhet att det krävs tillstånd för att planteras ut. Detta bör kodifieras direkt i fiskelagen och det bör anges att:

”För att få sätta ut eller flytta fisk mellan vattenområden krävs tillstånd av länsstyrelse. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om under vilka förutsättningar fisk får sättas ut eller flyttas.”

10 kap 2 §: Bör justeras

Utredningen föreslår att det sedan länge inarbetade begreppet *fisketillsynsperson* ska ersättas med det nya begreppet *fiskevakt*. Detta begrepp införs och används genomgående i lagförslaget, bland annat i bestämmelserna om kontroll, beslag och bemyndiganden (bl.a. 10 kap. 7 §, 10 kap. 8 §, 10 kap. 12 § samt 10 kap. 18 §).

En sådan terminologisk förändring är enligt vår mening både onödig och olämplig. Begreppet fisketillsynsperson är väl etablerat sedan lång tid tillbaka och används i dag av myndigheter, fiskerättsägare, fiskevårdsområdesföreningar och tillsynsorganisationer. Det finns omfattande utbildningsmaterial, tryckt information, beslut, förordnanden, profilkläder och annan utrustning som bygger på den nuvarande benämningen. Att ersätta detta med ett nytt begrepp skulle

Datum
2026-01-07

medföra betydande administrativa kostnader och praktiskt merarbete, inte bara för staten utan även för enskilda fiskerättsägare och ideella organisationer.

Utredningen har inte visat att begreppsbytet fyller någon faktisk funktion eller innebär någon materiell förbättring av tillsynen. Tvärtom riskerar förändringen att skapa begreppsförvirring och rättsosäkerhet under en övergångsperiod, särskilt eftersom fisketillsynspersoner är verksamma i nära samverkan med allmänheten och ofta verkar inom ideella strukturer.

Det kan särskilt noteras att begreppet fiskevakt i lagförslaget ges omfattande befogenheter, bland annat rätt att genomföra kontroller (10 kap. 7 §), ta föremål i beslag (10 kap. 8 och 12 §§) samt att omfattas av särskilda föreskrifter om förordnande och utbildning (10 kap. 18 §). Just därför är det angeläget att behålla ett etablerat och välkänt begrepp som redan har hög legitimitet och igenkänning.

Mot denna bakgrund avstyrks förslaget att ersätta begreppet fisketillsynsperson med fiskevakt. I stället bör nuvarande terminologi behållas, alternativt – om utredningen anser att förändringar krävs – att detta sker genom materiella förbättringar av tillsynens innehåll snarare än genom ett kostsamt och omotiverat namnbyte.

10 kap 10 §: Bör justeras

I den föreslagna lydelsen har formuleringen av dagens vanskötselparagraf justerats så att det inte längre finns krav på att man kan vansköta fiske genom att underlåta att fiska. Att fiska är den viktigaste fiskevården och att underlåta att bedriva fiske kan vara ett lika stort problem som att fiska i för stor utsträckning. Att i ett läge där folkförsörjningen diskuteras, mot bakgrund av det säkerhetspolitiska läget, ta bort detta krav är inte tillrådligt. Därför bör nuvarande vanskötselparagraf flyttas över i sin helhet till den föreslagna lagstiftningen. Något giltigt skäl för att ändra i enlighet med utredningens förslag framförs heller inte i utredningen, utan man anger enbart att: *”Vi bedömer dock att det mot bakgrund av utvecklingen av den allmänna beståndssituationen, inte bör framgå av den nya bestämmelsen att ett föreläggande ska kunna beslutas pga. uteblivet fiske.”* Denna motivering är inte tillfredsställande varför paragrafen bör överföras i sin helhet.

11 kap: Straffvärdet bör likställas med jaktlagstiftningen

Straffbestämmelserna i fiskelagstiftningen är i dag påtagligt låga i jämförelse med motsvarande regler inom jaktlagstiftningen. Detta är anmärkningsvärt, eftersom fiske och jakt är näraliggande verksamheter som rör nyttjandet av vilda levande naturresurser och intrång i enskild rätt. Fisk- och vattenlevande organismer åtnjuter ett skyddsintresse som i sak är jämförbart med skyddet för viltlevande däggdjur och fåglar, och det finns därför ingen saklig grund för att brott mot fiskelagstiftningen generellt ska behandlas som mindre allvarliga än motsvarande överträdelser av jaktlagstiftningen.

Olovligt fiske kan orsaka minst lika allvarliga och långvariga skador på ekosystem, biologisk mångfald och enskilda rättighetshavares egendom som illegal jakt. I många fall är skadorna dessutom svåra eller omöjliga att reparera, särskilt när det gäller lokala fiskbestånd, lek- och uppväxtområden eller genetiskt värdefulla populationer. Trots detta är de straffrättsliga

Datum
2026-01-07

sanktionerna i fiskelagstiftningen ofta begränsade till låga bötesnivåer, vilket i praktiken innebär att överträdelserna saknar avskräckande effekt.

De låga straffnivåerna medför att olovligt fiske i många fall uppfattas som en kalkylerad affärsrisk, särskilt vid yrkesmässigt eller organiserat fiske där den ekonomiska vinningen ofta kan överstiga risken för sanktion. Detta undergräver lagstiftningens legitimitet, försvårar tillsynsmyndigheternas arbete och riskerar att missgynna seriösa yrkesfiskare och fiskerättsägare som följer regelverket.

Jaktlagstiftningen har under lång tid utvecklats i riktning mot ett starkare straffrättsligt skydd. Grova jaktbrott kan leda till fängelsestraff, förverkande av redskap och i vissa fall näringsförbud. Denna utveckling vilar på insikten att illegal jakt utgör ett allvarligt hot mot viltstammar, rättsordning och allmänhetens förtroende för regelverket. Samma resonemang gör sig gällande – och i vissa avseenden i ännu högre grad – för fisket, där kontrollmöjligheterna ofta är begränsade och där skador på bestånden kan vara irreversibla.

Mot denna bakgrund framstår det som inkonsekvent att fiskelagstiftningen fortsatt behandlar olovligt fiske som ett mindre allvarligt brott än motsvarande angrepp på vilt. En harmonisering av straffnivåerna mellan fiskeri- och jaktlagstiftningen skulle skapa större konsekvens i rättssystemet och tydliggöra att brott mot fiskereglerna tas på samma allvar som brott mot jaktreglerna.

Behov av tydligare brotthierarki och skärpta sanktioner

För att uppnå ett effektivt och rättssäkert straffrättsligt skydd bör fiskelagstiftningen kompletteras med en tydligare brotthierarki och mer ändamålsenliga sanktioner. För det första bör en särskild rubricering för grovt fiskebrott införas. Bedömningen av om ett fiskebrott är grovt bör, i likhet med jaktlagstiftningen, ta sikte på om gärningen exempelvis har begåtts yrkesmässigt eller i organiserad form, avsett stora fångstmängder, skett med förbjudna eller särskilt effektiva redskap, riktats mot skyddade arter eller områden, orsakat eller riskerat att orsaka betydande skada på fiskbestånd eller inneburit ett allvarligt intrång i enskild fiskerätt. Straffskalan för grovt fiskebrott bör omfatta fängelse.

För det andra bör det införas möjlighet att döma till fängelse vid upprepade fiskebrott av normalgraden, även när de enskilda gärningarna var för sig inte når upp till nivån för grovt brott. Systematiska eller återkommande överträdelser visar på en medveten likgiltighet inför regelverket och bör inte kunna mötas enbart med böter.

För det tredje bör förverkandereglererna i fiskelagstiftningen förtydligas och skärpas. Det bör klart framgå att redskap, fångst, utrustning och i förekommande fall även fartyg eller fordon som använts vid brott mot fiskelagstiftningen ska kunna förverkas, om det inte är uppenbart oskäligt. Förverkande bör även kunna aktualiseras vid upprepade eller systematiska överträdelser, även om dessa inte bedöms som grova var för sig. Detta är ofta det mest effektiva sättet att motverka den ekonomiska drivkraften bakom olovligt fiske.

Om yrkesfiskets straffsystem och möjligheten till harmonisering med jaktlagstiftningen

Det kan i sammanhanget finnas skäl att reflektera över om de genomgående låga straffvärdena i fiskelagstiftningen delvis kan förklaras av lagstiftningens konstruktion, där bestämmelser för

Datum
2026-01-07

yrkesmässigt fiske och fritidsfiske sammanförs i ett och samma regelverk. Yrkesfiskets regelstruktur skiljer sig i flera avseenden från övrigt fiske och innehåller ett flertal tekniskt och administrativt betingade sanktionsgrunder, exempelvis kopplade till fartyg, motorstyrka, redskapsdimensioner och kvotreglering.

Det kan inte uteslutas att denna komplexitet har försvårat möjligheterna att utforma ett straffsystem som på ett tydligt och konsekvent sätt kan jämföras med jaktlagstiftningens straffbestämmelser. Jaktlagstiftningen avser i huvudsak ett mer homogent regelområde, där straffvärdet i större utsträckning kan knytas direkt till gärningens art, omfattning och skadeverkningar, snarare än till tekniska eller administrativa parametrar.

Mot denna bakgrund kan det spekuleras i om sammanblandningen av yrkesfiskets särskilda regelverk med det övriga fisket har bidragit till att fiskelagstiftningens straffbestämmelser som helhet hållits på en låg nivå, trots att skyddsintresset i många fall är fullt jämförbart med – eller till och med större än – det som bär upp jaktlagstiftningens straffsystem. Detta skulle i så fall kunna förklara varför utredningen inte föreslår någon egentlig harmonisering av straffnivåerna mellan fiskelagen och jaktlagen, trots att behovet av en sådan jämkning är påtagligt.

Ett sätt att komma till rätta med denna problematik skulle kunna vara att tydligare särskilja regelverket för yrkesmässigt fiske från den generella fiskelagstiftningen. En övergripande fiskelag skulle då kunna reglera de grundläggande frågorna om fiskerätt, fiskevård, tillsyn och sanktioner, medan det yrkesmässiga fisket – med dess mer tekniska och näringsreglerande bestämmelser – samlas i en kompletterande speciallagstiftning.

En sådan uppdelning skulle kunna skapa bättre förutsättningar för att utforma ett mer överskådligt och rättssäkert straffsystem för det övriga fisket, där straffvärdet i högre grad kan knytas till gärningens allvar och ekologiska konsekvenser. Därigenom skulle det också bli möjligt att genomföra den eftersträvade harmoniseringen mellan fiskelagstiftningen och jaktlagstiftningen, utan att detta försvåras av yrkesfiskets särart och komplexa sanktionsstruktur.

Ringa fall

I nuvarande fiskelag anges i specialmotiveringen i proposition 1992/93:232 till 40 § vad som avses med ringa fall:

Det kan gälla ett handlande som syftar till att fånga fisk utan ekonomiskt värde för fiskerättshavaren och som inte heller på annat sätt inkräktar på något egentligt fiskevårdsintresse. Däremot bör enligt min mening ett fiske inte generellt undantas från straff bara därför att fisket sker med ett enkelt redskap eller resulterar i en tillfällig fångst. Med en begränsning i fråga om tillämpningsområdet som följer av vad jag nu har anfört, bör i ett andra stycke i förevarande paragraf införas en straffrihetsregel enligt vilken det inte skall dömas till ansvar i ringa fall.

Detta bör även överföras till en eventuellt ny lagstiftning, men man bör här stärka motiveringen så att det inte räcker med att säga att syftet var att fånga fisk utan ekonomiskt värde eller fisk utan fiskevårdsintresse för fiskerättsägaren. Detta då syftet oftast inte kan fastställas. Ringa fall bör kunna knytas till bestämmelserna om vem som man kan utfärda kontrollavgift till enligt 36 §

Datum
2026-01-07

lag (1981:533) om fiskevårdsområden. Detta gör då att ringa fall enbart ska kunna bedömas baserat på om lagöverträdelsen:

1. berott på sjukdom som gjort att den fiskande inte förmått att på egen hand fullgöra sina skyldigheter och inte heller förmått att ge någon annan i uppdrag att göra det,
2. berott på att den fiskande på grund av ålder eller bristande mognad inte kunnat tillgodogöra sig informationen om reglerna för fisket, eller
3. orsakats av vilseledande eller missvisande regler om fisket.

Därtill bör dessa brott då enbart vara ringa om det handlar om fisk utan ekonomiskt värde för fiskerättshavaren och som inte heller på annat sätt inkräktar på något egentligt fiskevårdsintresse.

Sammanfattande bedömning av straffvärdena

Sammanfattningsvis finns starka rättsliga, ekologiska och samhällsekonomiska skäl att höja och harmonisera straffen för brott mot fiskelagstiftningen med jaktlagstiftningens straffnivåer. En tydlig brottshierarki med möjlighet till fängelse vid grova och upprepade fiskebrott, i kombination med effektiva förverkanderegler, skulle stärka lagstiftningens legitimitet, förbättra efterlevnaden och skapa bättre förutsättningar för ett långsiktigt hållbart nyttjande av våra vattenresurser.

Ronnie Hermansson
Ordförande